

Jaarverslag 2013

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Jongerenopbouwwerk	5
3.	Shouf Kedemk	9
4.	Jongeren Inloop Punt	13
5.	Jeugd Preventie Programma	17
6.	Gezinscoaches	19
7.	Hulp na detentie	21

1. Inleiding

In dit jaarverslag geven we u een samenvatting van de resultaten die het team lokaal beleid in 2013 heeft bereikt in de gemeente Helmond. Naast cijfers illustreren we het verslag met enkele praktijkvoorbeelden om een beeld te geven van de problematiek en onze aanpak.

Algemeen doel

Team lokaal beleid (onderdeel van BJ Brabant) is actief binnen het jeugd- en veiligheidsbeleid van de gemeente Helmond. Onze inzet is gericht op het bevorderen van de leefbaarheid in wijken, het verminderen van overlast en het tijdig signaleren en aanpakken van risicogedrag bij jongeren. Wij leveren een enthousiaste en actieve bijdrage aan de meerjarendoelen die de gemeente stelt als het gaat om de opgroeiende jeugd en de leefbaarheid, participatie en sociale samenhang in wijken.

Team lokaal beleid bestaat uit:

Jongerenopbouwwerk
Shouf Kedemk
Jongeren Inloop Punt
Jeugd Preventie Programma
Gezinscoaches
Hulp na detentie

Aanpak

Preventie staat centraal in onze aanpak. Door onze aanwezigheid in de wijk en op straat, hebben we kwetsbare jongeren in een vroeg stadium in beeld. We leggen proactief contact met jongeren, buurtbewoners, gezinnen. Daarbij werken we nauw samen met de politie en andere lokale partners. We leggen op een positieve manier verbinding tussen wijkbewoners en jongeren. Onze doelgroep zijn vaak jongeren en gezinnen die moeite hebben om te participeren in de samenleving. Als we signaleren dat er individuele problemen spelen, ondersteunen we hen om die op te lossen. Waar nodig brengen we hen in contact met onze collega's binnen lokaal beleid of andere instanties die kunnen helpen. Ook de ouders/opvoeders en het eigen netwerk worden betrokken bij het oplossen van de problemen. We stimuleren jongeren om hun school af te maken, werk/dagbesteding te vinden, iets te betekenen voor de buurt/samenleving en een goede vrije tijdsbesteding te kiezen.

Beoogde resultaten

- een leefbare buurt, waarin meer mensen meedoen
- meer wederzijds begrip tussen wijkbewoners en jongeren
- minder overlast, minder escalaties tussen buurtbewoners en jongeren
- minder jongeren die afzakken en specialistische/dure hulp nodig hebben

Succesfactoren in onze aanpak zijn:

- proactief werken/erop af gaan/vasthoudend zijn
- verbindingen maken tussen mensen/instanties/netwerken
- presentie als basishouding (zie www.presentie.nl)
- onze gedegen kennis van de straatcultuur
- de samenwerking tussen professionals en ervaringsdeskundigen

Nagekomen afspraken

Vrijwel alle productieafspraken met de gemeente Helmond zijn in 2013 gehaald. Er zijn in 2013 meer dan 5000 contacten geweest met jongeren, wijkbewoners en gezinnen.

Bereik in 2013	
Jongerenopbouwwerk	4.399 jongeren op straat gezien en gesproken.
	328 bewoners(groepen) gesproken.
	147 nieuwe contacten gelegd met buurtbewoners, professionals en ondernemingen.
Shouf Kedemk	89 jongeren bereikt.
	68 jongeren geholpen.
Jongeren Inloop Punt	207 jongeren in zorg, waarvan 81 dakloze jongeren.
Jeugd Preventie Programma	76 jongeren/gezinnen in traject.
Gezinscoaches	44 gezinnen ondersteund.
Hulp na detentie	10 trajecten succesvol afgerond.

Meer weten?

Op de volgende pagina's vatten we de resultaten per onderdeel samen. Wilt u gedetailleerde overzichten? Dan kunt u altijd onze kwartaal-rapportages inzien. Iedere kwartaal brengt ons team een kwartaal-rapportage uit aan de gemeente Helmond, met een verantwoording van de activiteiten.

Met vragen kunt u terecht bij:

- Karin Nas, teamleider Lokaal beleid:
tel: 06-54286033, mail: k.nas@bjbrabant.nl
- Jeanny van den Berg, directeur BJ Brabant
tel. 0493-312589, mail: j.van.de.berg@bjbrabant.nl

2. Jongerenopbouwwerk

Het Jongerenopbouwwerk (JOW) was in 2013 actief in Helmond Centrum en Helmond Oost. Het team bestaat uit 2 medewerkers (2 fte) die zich richten op de leefbaarheid in wijken. Ze zijn 's middags en 's avonds op straat en in de wijken actief.

Doelgroep

Het JOW zet zich in voor jeugd, gezinnen en wijkbewoners.

Doelen

Het doel van het JOW is het verbeteren van de leefbaarheid in de wijken. Dat doen we door verschillende doelgroepen aan elkaar en aan de wijk te verbinden. Hierdoor ontstaat een dialoog vanuit verschillende perspectieven. Jongeren en wijkbewoners krijgen inzicht in elkaars leefwereld en elkaars normen en waarden. Het JOW stimuleert bewustwording, acceptatie, tolerantie en uiteindelijk een positieve gedragsverandering, die gunstig effect heeft op de leefbaarheid in de wijk.

Samenwerking

Het jongerenopbouwwerk van BJ Brabant is onderdeel van het JPT (Jeugd Preventie Team), waarin we samenwerken met de gemeente Helmond, de politie en het jongerenwerk van de Levgroep. Samen stellen we een plan van aanpak op voor wijken waar overlast wordt gesignaleerd. Het JOW werkte daarnaast samen met tal van instanties en ondernemingen, zoals buurtconciërges, ondernemers in de wijken en wijkraden, JIBB, woningcorporaties, Novadic Kentron.

Resultaten

- In 2013 bereikten onze jongerenopbouwwerkers in totaal 4.399 jongeren en 328 bewoners(groepen) in Helmond Centrum en Helmond Oost. Er werden 147 nieuwe contacten gelegd met buurtbewoners en professionals.
- De contacten met jongeren waren gericht op het bieden van een luisterend oor en het geven van informatie en advies. We kennen de jongeren die regelmatig op straat te vinden zijn, weten wie ze zijn, waar ze uithangen en wat ze doen. Doordat we investeren in het contact en interesse tonen voor hun leefwereld, mogen we hen ook aanspreken op hun gedrag. Jongeren worden zich bewust van de effecten van hun gedrag en we kunnen iets voor hen betekenen als dat nodig is.
- In 2013 hebben we een bijdrage geleverd aan het opzetten van een jongerenwijkraad in de wijken Dierdonk en Rijpelberg. De jongeren in deze raad participeren actief in de wijk en behartigen de belangen van andere jongeren.
- In samenwerking met de LEVgroep en onze straatcoaches van Shouf Kedemk gaven we een training over de straatcultuur gegeven aan medewerkers van Albert Heijn en de bibliotheek.
- Het aantal incidenten met jongeren van 11 t/m 17 jaar die voor overlast zorgen, laat de afgelopen jaren een dalende lijn zien. In

2006 waren er 941 incidenten in Helmond. In 2012 is dit teruggelopen naar 357. De inzet van het JOW bij de aanpak van de jongeren-overlast, onder regie van de gemeente Helmond, zal daarbij van invloed zijn geweest.

- Zie ook: [http://www.helmond.nl/Internet/Jeugd-\(4-23-jaar\)/Staat-van-de-Jeugd-Hoe-gaat-het-met-de-Helmondse-jeugd](http://www.helmond.nl/Internet/Jeugd-(4-23-jaar)/Staat-van-de-Jeugd-Hoe-gaat-het-met-de-Helmondse-jeugd)

Trends en ontwikkelingen

- We zien dat jongeren op steeds jongere leeftijd grensoverschrijdend gedrag vertonen. Denk hierbij aan middelengebruik, vandalisme, misbruik van social media. De jeugd zoekt dit op vanwege de kick die ze ervan krijgen. Onder jongeren onderling is het stoer om zich op deze manier te profileren en dit te laten zien aan vrienden via o.a. social media.
- We merken dat het concept 'actief burgerschap' nog moet indalen bij zowel jongeren als wijkbewoners. Bewoners zijn snel geneigd te wijzen naar de professional die het probleem moet oplossen. Ook jongeren gaan er vanuit dat de professional alles voor hen organiseert. Zodra we het initiatief bij de jongeren of bij wijkbewoners neerleggen, merken we dat de motivatie afneemt en de weerstand groeit. We merken dat dit proces een lange adem vergt, maar we zetten door.
- Door sluiting van jongerencentra in Helmond zien we dat jongeren in de wijken op zoek zijn naar een eigen plek. Omdat er geen alternatief is, zien we een toename van hanggedrag op straat. We stappen op deze jongeren af en gaan samen op zoek naar alternatieven.
- We merken dat veel bewoners angstig zijn en niet meer in dialoog durven te gaan met de jeugd, onder meer door verhalen in de media en eigen negatieve ervaringen met jongeren. Ook het bellen naar de politie is voor veel bewoners een hoge drempel.
- We zien dat op verschillende overlastlocaties sprake is van één-melder. Dit wil zeggen dat telkens hetzelfde huishouden de overlast meldt. Of zij daadwerkelijk de enige zijn, is onduidelijk. We stimuleren alle bewoners om hun overlast te melden. Hoe meer meldingen vanuit verschillende huishoudens, hoe eerder de casus vanuit de politie wordt opgepakt.

Toekomst

- Voor 2014 zien we een kans om een substantiële bijdrage te leveren in Helmond-West en met name in de wijk Brandevoort. Brandevoort is een jonge wijk waar veel jeugdigen wonen. We zien hier een uitdaging om de leefbaarheid in de wijk te verbeteren en de beginnende overlast terug te dringen.
- In 2014 willen we de straatcoaches van Shouf Kedemk gaan samenvoegen met het JOW, om meer profijt te hebben van elkaars kennis en kwaliteiten.

Voorbeelden uit de praktijk

1: Jongeren aansporen tot ander gedrag

Een opbouwwerker nadert tijdens zijn ronde een hangplek. Met name afval en lawaai zorgden hier in het verleden voor overlast. Er is nu een groepje jongeren aan het voetballen. De bal wordt op het dak geschoten, waarna een jongen op het dak klimt. Hij ziet de opbouwwerker niet aankomen en gooit eerst de bal naar beneden en meteen daarna een lege fles. Het glas valt kapot op de grond, midden op een pad waar buurtbewoners richting de supermarkt gaan.

De opbouwwerker ziet dat de jongen niet uit de wijk komt. Hij spreekt de jongen stevig aan en probeert hem bewust te maken van de gevaarlijke gevolgen van zijn actie. Ook legt hij uit hoe de buurt zal reageren op zijn vrienden die wel in de wijk wonen. Zijn vrienden staan erbij en keuren het gedrag van de jongen af. De opbouwwerker stelt voor om samen naar de nabijgelegen wijkhuis te gaan om een bezem, stoffer en blik en vuilniszak te halen.

Bij het wijkhuis aangekomen, complimenteert de wijkhuisbeheerder de jongen dat hij de scherven gaat opruimen. De jongen veegt al het glasafval op en gooit het in de vuilniszak die de opbouwwerker voor hem openhoudt. Samen gooien ze de zak in een grote buitencontainer van het wijkhuis. Ook een paar buurtbewoners geven de jongen een compliment. De jongen wordt spraakzamer en geeft oprecht toe dat hij fout zat.

2: Kennis verspreiden via workshop straatcultuur

Vanuit de AH XL komen signalen van overlast van jongeren uit de straatcultuur. Omdat bij het personeel veel vragen leven hoe hiermee om te gaan, besluiten de opbouwwerkers samen met Shouf Kedemk en de LEVgroep een workshop te ontwikkelen rond het thema straatcultuur, met als titel 'Hangjongeren en Machomannetjes'. Deze workshop wordt eind 2013 gegeven aan de managers/leidinggevende van de AH XL en de AH op de Dijksestraat. Uit de evaluatie blijkt dat het team van de AH erg enthousiast is. Ze hebben meer inzicht gekregen in het begrip 'straatcultuur' en in de verschillende manieren hoe je jongeren kunt aanspreken op hun gedrag. Het plan is om deze workshops in de toekomst vaker te geven.

3: Bruggen bouwen en verbinden

Een opbouwwerker krijgt via de wijkagent een melding gekregen van een wijkbewoonster. Mevrouw klaagt over groepjes hangjongeren die haar uitschelden bij de ingang van haar flat. De opbouwwerker gaat bij haar op huisbezoek om de overlast te bespreken. Mevrouw blijkt erg in de put te zitten en vertelt haar levensverhaal. Ze heeft haar jeugd in opvanghuizen doorgebracht en veel agressie meegemaakt. Er is geen contact meer met de familie. Ze huurt haar woning bij Labyrint, leeft van de Wajong, blowt en heeft bijna geen dagbesteding. Haar passie is schilderen, dat doet ze een keer per week. Ze heeft zelf al een intake geregeld bij Novadic Kentron vanwege het blowen.

Na het eerste huisbezoek zoekt de opbouwwerker contact met een veldwerker van Novadic Kentron. De intake die mevrouw had geregeld, blijkt niet in het systeem te staan. Ze brengt de twee met elkaar in contact, zodat hier alsnog werk van wordt gemaakt. De opbouwwerker besluit

mevrouw ook te koppelen aan een buurtgenoot die haar kan ondersteunen. Ze denkt aan de voorzitter van de wijkraad, waar ze laatst op bezoek was. Hij is iemand die ook van schilderen houdt en qua verleden wat overeenkomsten heeft met mevrouw. Zou hij het leuk vinden om iets voor mevrouw te betekenen? De man zit thuis vanwege een zware knie-operatie en wil graag iets omhanden hebben. Zijn antwoord is volmondig ja.

De twee buurtgenoten maken zelf via Facebook een afspraak met elkaar. Daar komt een prettige ontmoeting uit voort waarin ze van alles met elkaar delen. De man geeft aan dat mevrouw altijd mag komen praten als ze wil. Hij vertelt haar ook over 'De tafel van één', een Helmonds project waarin werkloze vrouwen worden toegeleid naar de arbeidsmarkt.

Na deze ontmoeting schrijft mevrouw zich in voor de cursus. Haar leven krijgt een positieve wending. Ze heeft plezier in de cursus, maakt nieuwe vriendinnen en behaalt het certificaat. Daarna gaat het even minder. Ze verhuist naar het Speelhuisplein en dat levert de nodige stress op. De verhuizers hebben haar kleding kwijtgemaakt en de verwarming doet het niet. Via Whats app houdt de opbouwwerker een oogje in het zeil. Ook Labyrint wordt ingeseind. De voorzitter van de wijkraad blijft haar steunen en komt op bezoek met een bosje bloemen. Als mevrouw eenmaal is gesetteld gaat het beter met haar. De Whats app-berichten worden vrolijker. Mevrouw zet stappen in haar persoonlijke ontwikkeling. Ze spreekt regelmatig af met de vrouwen uit haar nieuwe netwerk en is van plan om actief aan de slag te gaan met het geleerde in de cursus. Ook de buurgenoet die haar hielp vond het fijn om tijdens zijn revalidatieperiode iets voor iemand te kunnen betekenen.

De jongeren die overlast veroorzaakten, zijn door de straatcoaches van Shouf Kedemk stevig aangesproken op hun gedrag en meegenomen naar een andere plek in de wijk waar ze minder overlast veroorzaken.

We kennen de jongeren, weten wie ze zijn, waar ze uithangen en wat ze doen.

3. Shouf Kedemk

De straatcoaches van Shouf Kedemk waren in 2013 actief in Helmond Centrum en Helmond Oost. Het team bestaat uit 3 medewerkers (2,5 fte) die zich richten op het voorkomen en bestrijden van overlast door jongeren uit de straatcultuur. Ze zijn gemiddeld 4 dagen per week op straat actief, vooral 's avonds en 's nachts.

Doelgroep

Shouf Kedemk richt zich specifiek op jongeren uit de straatcultuur. De straatcultuur is een cultuur/beweging onder groepen jongeren, waarbij zij zich identificeren met normen en waarden, gebruiken en handelingen, die meestal niet overeenkomen met de waarden, normen en verwachtingen van de burgerlijke cultuur. Scholen, sportclubs, jongerencentra, wijkagenten etc. krijgen te maken met gedrag waarop ze moeilijk grip kunnen krijgen. De kenmerken van de straatcultuur zijn wantrouwen, een sterk groepsgevoel, gekoppeld aan eergevoel en gezichtsverlies, ontkennen van schuld, vrouwonvriendelijk gedrag, opvattingen over respect, agressief gedrag etc. Een specifieke benadering is nodig om grip te krijgen op deze jongeren.

Doelen

De medewerkers van Shouf Kedemk zijn behalve professional ook ervaringsdeskundige binnen de straatcultuur, waardoor ze snel vertrouwen en respect van de doelgroep weten te winnen. Ze laten jongeren zien dat je niet crimineel hoeft te zijn om respect te verdienen. Hun inzet is niet alleen gericht op het voorkomen en bestrijden van overlast. Ze stimuleren jongeren ook om op een andere manier met hun woon- en leefomgeving om te gaan. Zij helpen jongeren met het oplossen van problemen, stimuleren hen om iets te maken van hun school, werk en vrije tijd. Ze organiseren (sport)activiteiten voor en door jongeren en verwijzen zo nodig door naar hulpverlening.

Samenwerking

Shouf Kedemk werkt nauw samen met collega's van BJ Brabant. Dat zijn collega's van team Lokaal beleid maar ook andere ambulante hulpverleners die de hulp van Shouf Kedemk inroepen als het gaat om een jongere uit de straatcultuur. Vanuit hun ervaring weten ze vaak precies de juiste toon aan te slaan naar jongeren en ouders, waardoor zaken weer vlot getrokken worden en verdere hulp mogelijk is.

Resultaten

- De medewerkers van Shouf Kedemk kennen de meeste jongeren in Helmond die horen bij straatcultuur (circa 100 jongeren).
- In 2013 werden 89 jongeren bereikt. Het gaat om jongeren die vaak op straat te vinden zijn, veelal jongens in de leeftijdscategorie 13-23 jaar. Er zijn 2 meisjes bij. De straatcoaches kennen al deze jongeren bij naam en onderhouden contacten met hen, variërend van oppervlakkig tot intensief.

- In totaal 68 jongens zijn geholpen op het gebied van school, stage, financiën, werk en schulden.
- Door de inzet van Shouf Kedemk is de overlast op tweetal structurele overlastlocaties in de Binnenstad sterk verminderd. Jongeren snappen dat ze zich daar niet meer moeten ophouden vanwege de overlast die zij geven.
- Een aantal jongeren zijn bereid gevonden om onder leiding van Shouf Kedemk in gesprek te gaan met omwonenden of ondernemers met wie zij in conflict zijn.

Trends en ontwikkelingen

- Straatcultuur is een fenomeen dat niet zal verdwijnen. In de pauze van school en in de openbare ruimten (straat, bibliotheek, winkelcentra) zie je een toename van groepjes kinderen die dergelijk gedrag kopiëren. Dit is een zorgwekkende ontwikkeling die een preventieve aanpak verdient. Ons streven is om de huidige aanpak te verdiepen door onze zorg over het gedrag van een jongere te delen met de ouders. Mocht een jongere zorgwekkend gedrag vertonen, dan zal de straatcoach dit bespreekbaar maken met de jongere en uitleggen dat hij bij de ouders op bezoek gaat om die zorg te delen. Als de ouders behoefte hebben aan ondersteuning, dan brengt hij ze in contact met de Jeugd- en Gezinswerkers of de gezinscoach. Wanneer de straatcoach iemand van 16 of jonger nog na 22.00 uur tegenkomt op straat, zal hij de jongere naar huis brengen en zijn zorg met de ouders bespreken. Als dit vaker voorkomt bij dezelfde jongere, wordt een zorgmelding gedaan. Over het algemeen komt Shouf Kedemk weinig in contact met de hele jonge doelgroep (8-15 jaar), omdat de straatcoaches pas 's avonds de straat op gaan. Ons aandeel in de hele jonge doelgroep is daarom beperkt.

Toekomst

- Shouf Kedemk en het Jongerenopbouwwerk (JOW) gaan steeds meer in elkaar op. We proberen, zoals gezegd, achter de voordeur te komen zodat ouders weten dat we ons zorgen maken over het gedrag van hun zoon op straat en dat, mochten zij het nodig vinden, er hulp te bieden is.
- Sport willen we nog meer in gaan zetten als middel om een jongere als individu aan te spreken op zijn gedrag en het te hebben over de toekomst die de jongere ziet.
- Shouf Kedemk wil samen met het Jongerenopbouwwerk meer mensen gaan informeren over de kenmerken van de straatcultuur en hoe hier effectief mee om te gaan.
- Shouf Kedemk zal in de toekomst eerder worden ingeschakeld bij conflicten tussen omwonenden, ondernemers of andere betrokkenen, om te zorgen dat het conflict niet uit de hand loopt.

Voorbeelden uit de praktijk

1. Sportcentrum Unity 8

Een mooi voorbeeld is de samenwerking met Unity 8, een sportcentrum. Er zijn afspraken gemaakt dat jongeren hier tot 1 april 2014 gratis gebruik mogen maken van de sportfaciliteiten (fitness/bootcamptraining) onder begeleiding van BJ Brabant of Unity 8. In het najaar van 2013 zijn 19 jongeren geactiveerd om bij Unity 8 te sporten; van de 19 jongeren maken 10 jongeren structureel gebruik van deze mogelijkheid. Jongeren op een hanglocatie worden al wandelend meegenomen naar Unity 8. Shouf Kedemk heeft ook één van de ouders betrokken bij de activiteit. Hij traint samen met de jongeren, begeleidt en motiveert ze. Deze vader toont zich ook actief als het gaat om het tegengaan van overlast in de wijk. Vanuit de doelgroep is één jongere aangewezen om te helpen bij het begeleiden van nieuwe jongeren. Deze jongere laat een goede indruk achter. Zijn enthousiasme en motivatie kan hij op een goede wijze overbrengen naar de andere jongeren. Ook hebben de straatcoaches een jongen geworven om stage te lopen bij Unity 8. Shouf Kedemk constateert dat negatieve groepsprocessen worden doorbroken, doordat diverse jongeren in de hanggroepen positief bezig zijn met hun vrijetijdsbesteding en persoonlijk welbevinden. In 2014 gaan ze hiermee door.

2. Overlast in het centrum

De medewerkers van Shouf Kedemk ontvangen diverse meldingen van overlast in het centrum. Het gaat om jongeren uit de straatcultuur. Samen met het Jongerenopbouwwerk gaan de straatcoaches op huisbezoek bij buurtbewoners die klagen over overlast. Een van de buurtbewoners geeft aan dat hij verschillende jongeren meermalen heeft aangesproken, maar zonder succes. De jongeren laten zich niet aanspreken en vinden zelf dat ze niets fout doen. De straatcoaches leggen uit dat hier een bepaalde wijze van bejegening nodig is. Ze vragen de buurtbewoners om meteen contact op te nemen bij de eerstvolgende overlastsituatie. Ze leggen de buurtbewoners uit wat ze van plan zijn. Ze zullen de jongeren niet direct wegsturen maar eerst met ze in gesprek gaan en samen met de jongeren kijken naar een oplossing.

Na afloop van de huisbezoeken worden ze al snel gebeld door de buurtbewoners. De straatcoaches gaan direct naar de overlastgevende locatie. Hier treffen zij een grote groep jongeren met een hoog gehalte aan straatcultuur; jongeren die zich eigenlijk door niemand laten aanspreken. De straatcoaches gaan met hen in dialoog. De overlast betreft vooral het rotzooi maken, hard praten in de late uurtjes en schijnvechten. Tijdens het gesprek zien ze de jongeren ter plekke rotzooi maken. Flesjes drinken die op de grond worden gegooid, terwijl 5 meter verderop een prullenbak staat. Ze spreken de jongeren hierop aan en geven zelf het goede voorbeeld. Ook wanneer jongeren hard praten, vragen de straatcoaches of ze het volume willen verminderen. Het blijkt dat de jongeren zich niet echt bewust zijn van de overlast en wat dit voor de omwonenden betekent. Nadat de jongeren bewust zijn gemaakt van hun gedrag, staan ze meer open voor verandering. Ook jongeren hebben het recht om ergens samen met een groepje te zijn. Daarom wordt samen gekeken naar alternatieve locaties waar ze terecht kunnen. De straatcoaches bieden diverse alternatieven aan in de buurt, plekken waar niet veel mensen wonen en die minder overlastgevoelig zijn. Een van de locaties is de parkeerplaats

bij BCC. De meeste jongeren kunnen zich hierin wel vinden. Een maand later wordt contact gelegd met de buurtbewoners om na te gaan of de overlast verminderd is, aangezien de straatcoaches geen jongeren meer hebben aangetroffen op deze locatie. De buurtbewoners geven aan dat het inderdaad rustiger is geworden en zijn blij dat er direct is gehandeld op hun meldingen.

We spreken ouders
aan op het gedrag
van hun kind en
bieden ondersteuning
als ze dat willen.

4. Jongeren Inloop Punt

Bij het Jongeren Inloop Punt (JIP) in Helmond kunnen jongeren binnenlopen met de meest uiteenlopende hulpvragen. De 2 JIP-medewerkers (1.2 fte) geven informatie, advies, ondersteuning en bemiddeling. Een jongere kan een traject aangaan op vrijwillige basis.

Doelgroep

De doelgroep van het JIP is een zeer kwetsbare doelgroep jongeren. Het gaat om jongeren van 12 t/m 23 jaar. Kenmerken zijn een lage of geen opleiding/werkervaring, het ontbreken van een stabiel netwerk, het ontbreken van stabiele huisvesting. In 2013 was 65% van de jongeren autochtoon en 35% allochtoon.

Doelen

Doel van het JIP is om tenminste 200 jongeren op jaarbasis, binnen afzienbare tijd, dat wil zeggen binnen 3 maanden, 'op de rails' te zetten. Doel is dat de jongere een goede basis heeft om op verder te kunnen, met of zonder hulp van anderen. Hiervoor werkt het JIP nauw samen met diverse collega-instellingen binnen en buiten Helmond.

Het JIP zet in op meerdere leefgebieden van de jongere, daar waar hulpvragen liggen. Deze leefgebieden betreffen huisvesting, inkomen, schulden, dagbesteding, cognitieve-, psychische- en/of verslavingsproblematiek, sociaal netwerk. Het JIP motiveert en stimuleert, ook wanneer het even wat minder gaat.

Het JIP heeft presentie hoog in het vaandel staan. De cliënt komt van rechts. Dat houdt in dat zaken snel worden aangepakt. Er is ruimte voor het verhaal.

Aanpak

De JIP-medewerkers merken dat veel jongeren komen via de mond-tot-mond reclame. Veel nieuwe cliënten komen binnen via andere of oud-clieënten. Het JIP streeft ernaar om, binnen korte tijd, zoveel mogelijk resultaat te bereiken met een jongere. Dat houdt in dat intensief ingezet wordt in de eerste weken, waarbij de jongere gestimuleerd en gemotiveerd wordt om zaken 'mee aan te pakken'. Problemen die worden aangepakt zijn onder meer een dak boven het hoofd, inkomen, schulden aflossen, werk en dagbesteding, psychische, verslavings- en/of lvg-problematiek. Het JIP stimuleert de eigen kracht van de jongere, gaat waar nodig mee naar instanties en neemt het soms even over (bijvoorbeeld bij schulden). Het JIP streeft er sterk naar om jongeren zoveel mogelijk vaardigheden aan te leren (samen doen, oefenen, voor doen) en daar waar mogelijk het netwerk in te schakelen om hen te ondersteunen (op huisbezoek gaan).

Een aantal medewerkers van het JIP volgden een training Sociale Netwerk Strategieën. Deze training gaan we in de toekomst steeds meer inzetten. Het JIP ziet hier een grote meerwaarde in.

Samenwerking

Het JIP werkt intensief samen met tal van partijen, zoals Novadic, ggz, LEVgroep, Werkplein, schuldhulpverleners, Veiligheidshuis, Reclassering, SMO, MEE, bewindvoerders, PGB bureaus, Thomas van Villanova, Rabobank, etc.

Resultaten

- In 2013 heeft het JIP 207 jongeren geholpen, waarvan 173 trajecten zijn afgesloten en 34 nog doorlopen in 2014.
- Over het algemeen is de situatie van de jongeren op alle leefgebieden verbeterd. Van de 207 jongeren konden 77 jongeren (37,2%) op eigen kracht of met behulp van hun eigen netwerk, verder.
- 81 jongeren die bij het JIP aanklopten waren dakloos. Hiervan hebben 64 jongeren een postadres hebben kregen, waarna het traject is gestart om hen aan onderdak te helpen. Dakloze jongeren die geen postadres nodig hebben, zijn of vrijwel direct ergens geplaatst, of hebben een inschrijfadres binnen hun netwerk wat ze nog mogen gebruiken.

Trends en ontwikkelingen

- De jongeren die aankloppen bij het JIP zijn meestal tussen 17 en 23 jaar, soms ouder. In 2013 zagen we een toename van het aantal 17-jarige hulpvragers, met name de 17- jarigen die bijna 18 worden en op het punt staan om uit te stromen uit de jeugdhulpverlening. Zij hebben vaak onvoldoende bagage (vaardigheden, inzichten) om op eigen benen te staan. Deze laatste problemen ervaren de andere jongvolwassenen eveneens. Naar aanleiding hiervan heeft het JIP in samenwerking met het Cultureel Werk van BJ Brabant een folder en werkboek ontwikkeld voor 17-plussers. Hierin wordt stap voor stap uitgelegd waar een jongere mee te maken gaat krijgen als hij/zij 18 wordt. Het werkboek en de folder worden veelvuldig ingezet binnen BJ Brabant en voor de gehele doelgroep van het JIP.
- Er melden zich steeds vaker 23-plussers bij het JIP. Het vermoeden bestaat dat dit komt door de economische crisis en de bezuinigingen bij de diverse instellingen. Deze jongeren (in 2013 betrof 33 hulpvragers tussen 23 en 27 jaar) melden zich vaak met urgente problemen. Zij weten niet meer waar ze naartoe moeten en horen via andere jongeren over het JIP. Het JIP draagt deze jongeren, na een eerste opstart, over aan de Levgroep. Zo worden zij enerzijds direct geholpen met hun eerste hulpvraag, maar tegelijkertijd en vrijwel direct overgedragen naar de instantie waar ze qua leeftijd thuis horen. We blijven flexibel in het meedenken en laten ook de 23-plusser niet aan zijn lot over.
- De problematiek van tienermoeders in Helmond blijft onverminderd groot. Jaarlijks stappen zo'n 20 tienermoeders binnen bij het Jongeren Inloop Punt (JIP) in Helmond. Vaak zonder inkomen of vaste verblijfplaats. Het JIP helpt ze om hun leven op orde te krijgen voor als de baby komt. Bij het afscheid

Veel tienermoeders
en dakloze jongeren
stapten in 2013
binnen bij het JIP.

van BJ Brabant-bestuurder Rob Eggenhuizen is € 2.152,50 ingezameld om tienermoeders aan een eerste baby-uitzet te helpen.

- Het JIP loopt geregeld aan tegen omstandigheden die maken dat trajecten langer duren dan nodig is. Struikelblokken zijn de geringe beschikbaarheid van huurwoningen, de wachtlijsten bij collega-instellingen, de zoektijd bij het Werkplein, de bereikbaarheid van Team Poort, de toename van problematische schulden, het ontbreken van werk voor laagopgeleide jongeren en de toename van complexe problematiek. Zo'n 25% van de trajecten duurt daardoor langer dan 3 maanden. Om het eigen netwerk van deze jongeren beter te kunnen inzetten is veel tijd nodig, omdat hun netwerk vaak minimaal is en fors beschadigd.

Voorbeeld uit de praktijk

De casus van Rick (19)

De ouders van Rick gaan scheiden als hij 2 jaar oud is. Rick blijft bij moeder wonen met zijn twee jaar oudere zus. Zijn moeder krijgt een nieuwe relatie als Rick 4 jaar is. Er worden een halfbroertje en halfzusje geboren. Helaas blijken moeder en stiefvader onvoldoende in staat om aan te sluiten bij de behoeften van het kind. Rick is veelvuldig niet op school. Hij geeft steeds meer problemen, zowel op school als thuis. Op zijn 8^e wordt hij uit huis geplaatst. Tot zijn 18^e staat hij onder toezicht van Bureau Jeugdzorg en wordt hij achtereenvolgens begeleid door een groot aantal instanties: de Buurtbrigadier vanwege een suïcidepoging van zijn moeder, de Raad voor de Kinderbescherming, De Locht, De Widdonck, Ambulatorium, GGZe, Combinatie Jeugdzorg, een pleeggezin, een gezinshuis en BJ Brabant. De Raad voor de Kinderbescherming bepaalt in een later stadium dat de toekomst van Rick niet bij één van zijn ouders ligt. Op zijn 18e vertrekt Rick bij de leefgroep waar hij dan woont, om zelfstandig te gaan wonen.

In augustus 2012 klopt Rick met de ouders van zijn vriendin aan bij het JIP. Hij is dan bijna 19 jaar, dakloos, zijn baan kwijt, er is nauwelijks inkomen en hij heeft behoorlijk wat schulden. Zijn hulpvraag ligt in eerste instantie op het gebied van financiën/schulden. Zijn moeder heeft twee auto's op naam van Rick gezet toen hij 18 jaar werd. Rick deed dat om haar te helpen, want zijn moeder en stiefvader zitten in de schuldsanering. Zijn moeder beloofde alle autokosten te betalen, zoals belasting, verzekering, onderhoud, keuring en eventuele boetes, maar die belofte kwam ze niet na. In het gezin waren altijd al financiële problemen; Rick kocht in het verleden regelmatig eten voor zijn broertje en zusje, zodat zij in ieder geval iets te eten hadden. Rick zit nu opgezaald met twee boetes van CJIB, een schuld aan motorrijtuigenbelasting en een schuld aan de verzekering vanwege schade aan de auto. Samen goed voor bijna 5000 euro.

De schuld drukt zwaar op Rick. Een medewerker van het JIP gaat met hem aan de slag. Er worden brieven geschreven naar de schuldeisers en er wordt bewindvoering geregeld. Rick doet uiteindelijk aangifte tegen zijn moeder en stiefvader, want dit is de enige mogelijkheid om kwijtschelding te krijgen. De schulden van de belastingdienst en de verzekering worden hem kwijtgescholden. Voor de CJIB boetes springt Stichting Thomas van VillaNova in. Zij verstrekken een lening, zodat de boete niet verder kan

oplopen. Uiterlijk in 2015 dient het hoger beroep en maakt Rick kans om wellicht ook voor deze schuld kwijtschelding te krijgen.

Het JIP helpt Rick ook bij zijn andere hulpvragen. Rick heeft in het verleden diverse baantjes gehad en een tijd geleefd van een bijstandsuitkering. Via de gemeente Helmond wordt Rick aangenomen bij de Stadswacht, waar hij binnenkort met een opleiding mag beginnen. Hij krijgt een eigen woning toegewezen en heeft daarmee zijn eigen plekje gecreëerd. Rick heeft nog steeds een relatie en het contact met zijn schoonouders is erg goed. Zij zijn een grote steun en toeverlaat. Het contact met zijn moeder en stiefvader is nog steeds verbroken. Rick wil zich richten op zijn eigen toekomst en keuzes maken voor zichzelf. Het contact met zijn vader en diens familie was net weer een beetje aan het herstellen tot zijn vader onverwacht overlijdt. Het is een harde klap voor Rick. Gelukkig krijgt hij na het overlijden een hechtere band met de familie van zijn vader.

Rick neemt afscheid van het JIP, maar komt nog regelmatig binnen om even koffie te drinken en te ouwehoeren of voor een kleine vraag. Hij is gelukkig met zijn eigen huisje, zijn toekomstperspectief als stadswacht met een vast inkomen, zijn relatie en zijn, weliswaar kleine, maar betrouwbare en ondersteunende netwerk.

Dat Rick zover is gekomen, heeft hij vooral te danken aan zijn eigen doorzettingsvermogen en de wil om er zelf iets van te maken. Het JIP heeft hier een kleine bijdrage aan mogen leveren.

De hulp van het JIP is vaak heel basaal: een dak boven het hoofd, een inkomen, schulden aflossen en werk/dagbesteding.

5. Jeugd Preventie Programma

Onze 3 medewerkers (2 fte) maken deel uit van Het Jeugd Preventie Programma (JPP) in de gemeente Helmond. Het JPP is een samenwerking van politie en hulpverleners. Ze zijn actief in Helmond Centrum, Helmond Oost en Helmond West.

Doelgroep

Het JPP richt zich op jeugd in de leeftijd van 0-18 jaar en het gezin. Het gaat om jeugd en gezinnen die vanwege probleemgedrag met de politie in aanraking komen of dreigen te komen. De jongeren/gezinnen nemen op vrijwillige basis deel.

Doelen

Via kortdurende en snelle interventie worden jongeren en hun gezinnen weer op de goede weg geholpen. Er wordt ingestoken op het vergroten van de zelfredzaamheid en het verbeteren van het maatschappelijk functioneren van kinderen/jongeren en hun ouders. Het beoogde doel is dat ze weer mee kunnen op school en dat de kinderen en de gezinsleden beter met elkaar, en met anderen, kunnen omgaan. Ook worden de opvoedingsvaardigheden van de ouders vergroot. Een traject duurt meestal niet langer dan 3 maanden, maar verlenging is mogelijk.

Aanpak

Politie en hulpverleners werken samen in het JPP. Op basis van signalen gaat de politie in gesprek met het gezin. Samen met de gezinsleden maakt de agent een taxatie van de situatie en de risico's. Vervolgens kan de politie voorstellen om een hulpverlener aan het gezin toe te voegen. Als de ouders akkoord zijn, start JPP met de hulpverlening. De JPP'er is werkzaam op het politiebureau, in de zogenoemde 1 loket-functie, zodat er snel geschakeld kan worden.

Samenwerking

Het JPP werkt nauw samen met politie en daarnaast ook met andere organisaties zoals Bureau jeugdzorg, HALT, BJ Brabant, het Veiligheidshuis en het Meldpunt Huiselijk Geweld.

Resultaten

- Met de gemeente Helmond is afgesproken dat er jaarlijks 80 JPP-trajecten worden uitgevoerd. In 2013 werden 76 trajecten uitgevoerd; het streefcijfer is dus net niet gehaald. De reden is dat een aantal casussen langer duurden en zwaarder waren dan eerdere jaren. Met name in het derde kwartaal zagen we meer gezinnen die zeer intensieve hulp nodig hadden. Vooruitlopend op de transitie is hiermee geëxperimenteerd. We verwezen alleen door naar Bureau Jeugdzorg als de ontwikkeling van de jeugdige ernstig werd bedreigd en vrijwillige hulp door het JPP niet voldoende opleverde.

- Bij minstens 67 gezinnen signaleerde de politie huiselijk geweld. Deze signalen hebben we doorgezet naar het Steunpunt Huiselijk Geweld.
- De JPP-medewerkers hebben in totaal 194 uur geïnvesteerd in de 1-loketfunctie.
- De samenwerking met onze netwerkpartners is in 2013 verder uitgebreid en geïntensiveerd.
- De samenwerking met de politie rond intensieve casussen is sterk verbeterd. De politie maakt in complexe situaties steeds meer gebruik van de professionaliteit van de werkers. Een voorlichtingsbijeenkomst voor alle Helmondse agenten heeft geleid tot betere kennis over het JPP en het beter invullen van de zorgformulieren.

Trends en ontwikkelingen

- De meeste problemen spelen in de thuissituatie (75%), gevolgd door school (38%) en vrije tijd (27%).
- We zagen in 2013 een toename van het aantal vechtscheidingen, psychische problemen, financiële problemen, huiselijk geweld en alcoholmisbruik (bij ouders en kinderen).
- Binnen de doelgroep zagen we enkele verschuivingen. Meer Marokkaanse gezinnen zijn bereid om hulp te accepteren: hun aantal is verdubbeld ten opzichte van 2012. Ook zien we een toename van het aantal Poolse gezinnen. Twee derde van de gezinnen was van Nederlandse afkomst.
- De afgelopen jaren worden vaker kinderen uit de leeftijdsgroep tot 10 jaar aangemeld. Dit zien we als een bijzonder positieve ontwikkeling. Daardoor kunnen we preventief ingrijpen en is zwaardere hulpverlening minder snel nodig.

Voorbeeld uit de praktijk

De casus van Jelmer (14)

Jelmer is een beïnvloedbare jongen, die in het verleden veel is gepest. Hij doet alles om erbij te horen. Onder invloed van 'vrienden' gaat hij meedoen aan winkeldiefstalletjes en wordt verschillende keren betrapt. De wijkagent heeft gesprekken met Jelmer en zijn ouders en vertelt hen over het JPP. Ze hebben hier wel oren naar en staan open voor hulpverlening. De JPP'er gaat kennismaken bij Jelmer en zijn ouders thuis. Samen bespreken ze de hulpvraag en de doelen. Jelmer heeft behoefte aan het versterken van zijn eigen 'ik' zodat hij beter bestand is tegen groepsdruk en zijn grenzen beter kan aangeven. De JPP'er komt wekelijks bij Jelmer op bezoek om met hem te oefenen en geeft hem ook huiswerkopdrachten mee. Er wordt gewerkt met het G-schema (helpende gedachten), Rots- en wateroefeningen en de Stop-denk-doe methode (Emotiewijzer). Ook zijn ouders, broer en zusje krijgen uitleg, zodat zij Jelmer hierbij kunnen ondersteunen. In overleg met het gezin, onderhoudt de JPP'er ook contact met school. Na vijf maanden, met een pauze in de zomervakantie, wordt het traject succesvol afgerond. Jelmer heeft meer zelfvertrouwen gekregen, durft voor zichzelf te kiezen en is niet meer in aanraking geweest met de politie.

Marokkaanse gezinnen zijn eerder bereid om hulp te accepteren.

6. Gezinscoaches

Onze gezinscoaches ondersteunen multiprobleem gezinnen van allochtone afkomst. De 3 medewerkers zijn allemaal ervaringsdeskundigen (vrijwilligers). Ze worden begeleid door een beroepskracht van BJ Brabant (0,5 fte).

Doelgroep

Gezinscoaches bezoeken Helmondse gezinnen die ondersteuning willen bij het opvoeden en/of de veiligheid van hun kinderen. Meestal gaat het om allochtone gezinnen van Marokkaanse afkomst, maar ook Marokkaans-Nederlands, Antilliaans, Somalisch, Kosovaars, Columbiaans-Antilliaans, Nederlands-Slowaaks. Heel soms worden Nederlandse gezinnen aangemeld (2 maal in 2013).

Doelen

De gezinscoach ondersteunt het gezin bij het vinden van oplossingen en zorgt dat het gezin weer op eigen kracht verder kan. De vragen van gezinnen gaan meestal over opvoeding en veiligheid, probleemgedrag van de kinderen, geldzaken en formulieren, contact met instanties en andere vragen.

Aanpak

De gezinscoaches zijn zeer laagdrempelig voor deze gezinnen, omdat ze zelf ook vaak van allochtone afkomst zijn. Ze spreken de taal en/of zijn bekend met de cultuur. De kracht van de gezinscoach (vrijwilliger) is de wijze vooral waarop ze contact leggen en houden. Hun ervaringsdeskundigheid voegt iets waardevols toe, waardoor ze snel vertrouwen winnen en present kunnen aansluiten bij het gezin. Ze bieden een luisterend oor, delen hun ervaringen, ondersteunen bij praktische zaken, vergroten de vaardigheden van het gezin (communicatie, assertiviteit, opvoeding). en helpen het gezin een brug te slaan naar de omgeving. Pas als blijkt dat naast ondersteuning ook hulpverlening gewenst is, zal de beroepskracht in beeld komen. De beroepskracht is verder vooral actief op het gebied van externe contacten en het begeleiden van de ervaringsdeskundigen.

Samenwerking

Het project Gezinscoaches werkt nauw samen met andere instanties in het lokale veld, LEVgroep, de Lets Ruilwinkel van Humanitas en het Platform Armoede bestrijding. De gezinscoach gaat pas aan de slag na afstemming met de andere betrokken hulpverleners.

Resultaten

- Met de gemeente Helmond is afgesproken dat jaarlijks 15 gezinnen in een traject geholpen worden. In totaal is aan 44 gezinnen ondersteuning geboden, waarvan 2 gezinnen 2 maal.
- Over 5 gezinnen is een signaal afgegeven in het Zorg voor Jeugd-overleg.

Trends en ontwikkelingen

- Het aantal alleenstaande ouders in onze doelgroep groeit. Zij zijn niet alleen in sociaal opzicht kwetsbaar, maar ook financieel. Door de wijzigingen in de wet- en regelgeving komen de eerste levensbehoeften van deze gezinnen nog meer onder druk te staan. Het bevorderen van hun zelfredzaamheid is moeilijk als niet aan de eerste levensbehoeften kan worden voldaan. Vanuit eigen kracht en zelfregie beslissingen nemen, plannen maken en uitvoeren blijkt lastig voor deze gezinnen. Een werkwijze als Sociale Netwerk Strategieën biedt zonder meer kansen als het gaat om het versterken van het sociale netwerk.

Voorbeeld uit de praktijk

De casus van Martha (26)

Martha, een alleenstaande moeder uit Sierra Leone, komt samen met haar twee dochtertjes via De Zorgboog in beeld bij de gezinscoach. Op dat moment zijn er verschillende instellingen betrokken bij het gezin en zijn er evenveel zorgen over de opvoedsituatie en het welzijn van de meisjes. De instellingen bijten zich stuk op deze casus en slagen er niet in om de moeder in beweging te krijgen. Ook Martha is niet tevreden. Ze voelt zich niet echt geholpen door al die mensen. De één doet dit, de ander dat en weer een ander niets. Onder helpen verstaat Martha eigenlijk iets heel anders. Een bezoek van de Thuiszorg ziet ze als een uitgelezen kans om even te gaan slapen op de bank, terwijl de Thuiszorg haar juist wil activeren. Tijdens een Zorg voor Jeugd-overleg waaraan Martha ook deelneemt, wordt afgesproken dat er voortaan nog maar één hulpverlener komt – de gezinscoach. Die gaat zich heel direct richten op Martha's vragen, die vooral praktisch van aard zijn. Duidelijk wordt dat Martha eenvoudigweg uitgeput is, waardoor het haar zwaar valt om een goede opvoeder te zijn. Ze heeft het nodig om even mee te kunnen liften op de energie van een ander. De gezinscoach investeert veel in het contact met Martha. Afspraken worden al snel spontane huisbezoeken en er groeit een regelmatig Whats app contact over praktische zaken en alledaagse beslommingen. De gezinscoach zorgt dat Martha steeds snel antwoord krijgt op haar vragen. Dit brengt al gauw een positieve beweging op gang. Samen gaan ze naar de Kledingbank en naar de eerste logopedielessen van het oudste dochtertje. Met een vriendin bezoekt Martha de vrouwengroep in de Ruilwinkel. Door alle steun die ze krijgt, komt langzaam haar energie weer terug. Ze gaat zelf op de fiets naar de Molenstraat om het één en ander te regelen rond haar financiën. In een jaar tijd heeft ze haar 'eigen kracht' teruggewonnen en is ze erin geslaagd van de bank af te komen. Een beweging die haarzelf en haar dochtertjes ten goede is gekomen.

Gezinscoaches zijn laagdrempelig, want ze kennen de cultuur en spreken uit eigen ervaring.

7. Hulp na detentie (AJID)

De AJID-medewerker (1 fte) begeleidt jongeren in detentie naar een betere toekomst. Het vrijwillige traject wordt aangegaan als de jongere nog in detentie is en loopt nog een jaar door als de jongere weer vrij komt.

Doelgroep

Hulp na detentie (AJID) is bedoeld voor allochtone en autochtone jongeren van 18 tot 23 jaar die in detentie zijn en wonen in de gemeente Helmond. De jongeren moeten legaal in Nederland zijn om te kunnen deelnemen. De meeste jongeren uit deze doelgroep hebben een beperkte opleiding, weinig werkervaring en een sociaal netwerk dat niet motiverend werkt. Ook een verstandelijke/psychische beperkingen en gedragsproblemen komen voor. De meeste jongeren hebben in het verleden negatieve ervaringen gehad met hulpverlening.

Doelen

Een AJID-traject richt zich op het terugdringen van recidive. De jongeren worden geholpen om een nieuwe start te maken. AJID zet in op meerdere leefgebieden: werk/opleiding, financiën, wonen, een zinvolle dagbesteding en positieve sociale relaties. De aanpak van die probleemgebieden zorgt voor een vermindering van de kans op recidive (zie ook RISc: Recidive Inschattings Schalen).

Aanpak

In de periode dat de jongere vastzit, krijgt hij regelmatig bezoek van de AJID-medewerker. Samen wordt een plan voor de toekomst gemaakt, op basis van doelen die de jongere zichzelf stelt. Als de jongere vrij komt, wordt hij nog een jaar begeleid om deze doelen te bereiken. De jongere wordt geholpen bij het oplossen van problemen, het zoeken van woonruimte, het omgaan met papieren en instanties, het vinden van werk of een opleiding, het leggen van sociale contacten en het regelen van geldzaken of schuldsanering.

De kracht van AJID is de presente houding naar de cliënt en het snel en direct aanpakken. Het AJID houdt rekening met de kwetsbaarheid van de doelgroep en blijft de cliënt volgen, ook wanneer de eerste stappen gezet zijn. Waar nodig gaat de AJID-medewerker met de jongeren op pad naar instanties en biedt ondersteuning bij gesprekken. De AJID-medewerker haakt niet af, ook niet als de motivatie van de cliënt even wat minder is. Door complexiteit van de problemen zijn de resultaten niet altijd meteen te zien. De hulpverlening draait dan vooral om het gemotiveerd houden van de cliënt. Door te motiveren, te begeleiden en het netwerk in te zetten, gaan deze jongeren kleine stappen vooruit zetten en successen ervaren, waardoor ze op den duur weer kunnen meedoen in de samenleving.

De langdurigheid van het traject is een belangrijke factor in het succes. De intensiteit van het contact neemt gaandeweg af als de jongere zelfstandiger wordt. Doordat het contact laagfrequent blijft bestaan, weet de jongere dat hij er niet alleen voor staat.

Samenwerking

Samenwerking met andere instanties is erg belangrijk om vooruitgang te boeken met deze kwetsbare doelgroep. De AJID-medewerker heeft daarom afstemming met MMD (periode detentie), Reclassering, Novadic Kentron, ggz, LEVgroep, Werkplein, schuldhulpverleners, Veiligheidshuis, SMO, MEE, bewindvoerders, PGB-bureaus, Thomas van Villanova, Rabobank etc.

Resultaten

- Het AJID heeft in 2013 cliënten bezocht in de Penitentiaire Inrichtingen (PI) in Vught, Zeeland (Marstal), Breda (de Koepel), Arnhem en Grave. Verder is AJID bekend in PI's in Sittard, Roermond, Breda (Den Hey-Acker) en Evertsoord (vrouwengevangenis Ter Peel).
- In 2013 is de instroomtarget van 11 cliënten bijna gehaald (dit jaar zijn 10 cliënten in een AJID-traject begonnen).
- Er zijn 16 cliënten uitgestroomd. Bij 10 cliënten zijn de doelen bereikt en was het traject succesvol. Deze jongeren hebben hun leven weer op de rit en kunnen op eigen kracht, met ondersteuning van hun netwerk, verder. Eén cliënt krijgt nog begeleiding elders.
- In totaal 6 cliënten zijn voortijdig gestopt. Vier van hen hebben positieve stappen gezet en wilden op eigen kracht verder. Twee cliënten hebben geen tot weinig vooruitgang geboekt.
- De AJID-medewerker heeft in 2013 sterker ingezet op het sociale netwerk van de cliënt. Hij heeft de ouders niet alleen betrokken bij het traject van hun kind, maar hen ook ondersteund bij praktische zaken zoals financiën. Dit had een positief effect op de motivatie van de jongere.

Trends en ontwikkelingen

- In 2013 was de instroom (10 cliënten) lager dan in 2012 (15 cliënten). Dit is besproken met het Veiligheidshuis Helmond, van waaruit de jongere bij AJID instromen. Een verklaring voor de lagere instroom kan zijn dat er minder Helmondse jongeren tussen 18 en 23 jaar vast zitten. Ook zou het kunnen zijn dat de lijst van het Veiligheidshuis niet correct is. Intern is AJID afgestapt van de regel dat cliënten minimaal 3 maanden gedetineerd moeten zitten, willen ze instromen in het AJID. Dit heeft er mede voor gezorgd dat de instroom van cliënten weer is aantrokken.
- In 2013 hadden we meer moeite dan anders om huisvesting te regelen voor de jongeren. Het blijkt moeilijker om CIZ-indicaties aan te vragen (voor de doorstroom naar woonbegeleiding), er zijn wachtlijsten bij SMO, Totaalzorg is failliet, het urgentiebeleid is strenger en de urgentiewacht is langer, de anti-kraak zit vol (voorheen konden cliënten hier relatief snel wonen) etc. We verwachten dat dit - gezien de huidige economische situatie - in 2014 nog niet zal veranderen.

Toekomst

- AJID wil haar diensten ook aanbieden aan gemeenten buiten Helmond.
- AJID gaat contact leggen met de penitentiaire inrichtingen om zeker te weten dat 100% van de Helmondse jongeren in detentie op de lijst van het Veiligheidshuis staan.
- In 2014 gaat de AJID-medewerker zich verdiepen in Sociale Netwerk Strategieën en dit nog meer gestructureerd inzetten in het traject.

Voorbeelden uit de praktijk

De casus van Omar (20)

Omar (20) is begeleid tussen januari 2012 en december 2013. De AJID-medewerker heeft ondersteuning geboden op het gebied van huisvesting, inkomen, schulden, verslavingsproblematiek en werk/dagbesteding. In Omars traject is bij momenten intensief samengewerkt met het Werkplein (team activering en zorg). Ook zijn vriendin en zijn ouders zijn betrokken bij het traject. Op alle gebieden heeft Omar grote vooruitgang geboekt. Hij heeft vooral de verantwoordelijkheid over zijn leven genomen. Zo is hij de waarde van geld gaan inzien en is hij(uiteindelijk) zelf zijn schulden gaan bijhouden en rekeningen betalen. Zijn middelengebruik is fors afgenomen. Omar heeft geleerd hoe hij moet omgaan met instanties zoals het Werkplein en schuldeisers, waar hij eerder geen gesprek mee kon voeren. Tot slot durft hij - wanneer nodig – toch nog hulp in te schakelen van anderen.

De casus van Rashid (22)

Rashid is begeleid tussen februari 2012 en december 2013. De AJID-medewerker heeft onder meer ondersteuning geboden op het gebied van huisvesting, inkomen, schulden, psychische gezondheid en werk. De vriendin van Rashid is enorm betrokken bij het traject. Op momenten is intensief samengewerkt met Reclassering en het Krachtteam. Op alle gebieden heeft Rashid enorme vooruitgang geboekt. Hij is zelf zijn schulden gaan beheren en rekeningen gaan betalen en heeft langdurig werk. Het contact met zijn ouders is hersteld, hij is gaan samenwonen, heeft zijn rijbewijs gehaald en een leefstijltraining gevolgd. Rashid heeft zijn leven op een rijtje en kan daardoor steeds beter met problemen en tegenslag omgaan. Door zijn eigen ontwikkeling is hij samen met de AJID-medewerker opgetrokken om ook zijn vriendin dingen te leren.

De casus van Thomas (19)

In de zomer van 2013 legt de AJID-medewerker contact met Thomas, een jongeman die in de gevangenis verblijft. Thomas is aangemeld door MMD. Hij is zwakbegaafd, heeft psychische problemen, is verslaafd aan alcohol en drugs en heeft moeite zijn agressie te beheersen. We spreken af dat we na zijn detentie gaan werken aan stabiele huisvesting (begeleid wonen), begeleiding bij het aflossen van zijn schulden (meer dan € 10.000) en een traject bij de ggz en Novadic Kentron. Ook wil hij graag een band opbouwen met zijn dochter, die hij nu niet mag zien. Tijdens de

detentie organiseert de AJID-medewerker gesprekken met twee woonbegeleidende instanties. Thomas maakt zelf de keuze bij welke instantie hij het liefst wil wonen.

Als Thomas vrij komt, gaat hij wonen onder begeleiding. Die begeleiding blijkt echter niet goed aan te sluiten op zijn detentie. De woonbegeleidende instantie heeft hierin een fout gemaakt. Hij wisselt twee keer van instantie (faillissement en overname) waardoor hij steeds andere begeleiders krijgt. Met die onrust kan Thomas niet omgaan. Hij gaat twee maanden bij zijn vriendin in Tilburg wonen, die zelf ook kampt met agressie- en verslavingsproblemen. Als snel gaat het mis. Thomas komt in contact met de politie wegens bedreiging/mishandeling. Ook wordt hij twee keer opgenomen bij Novadic Kentron omdat zijn alcohol- en drugsgebruik uit de hand lopen. Beide keren houdt hij het niet vol en is hij snel weer weg. Uiteindelijk krijgt hij woonbegeleiding in Tilburg, waar het beter gaat.

De AJID-medewerker blijft al die tijd in gesprek met Thomas, zijn vriendin, moeder, stiefvader, zus, de woonbegeleiding en Novadic Kentron. Ook neemt hij de familie regelmatig mee naar de woonbegeleiding. Zo probeert hij de situatie zo stabiel mogelijk te houden. Niet alleen voor Thomas, maar ook voor de mensen om hem heen. Door de vele gesprekken en telefonische contacten, ook in de avond en het weekend, krijgt hij van de familie de bijnaam 'nachtwaker'.

Inmiddels gaat het stukken beter met Thomas. Hij heeft nu goede woonbegeleiding, met een hele goede coach. Ook heeft hij ambulante begeleiding van Novadic Kentron en is al 8 weken clean van cocaïne. Kort geleden is Thomas begonnen aan een dagbesteding bij een zorgboerderij, waar hij het prima naar zijn zin heeft. Ook heeft hij sinds kort bewindvoering. Hij staat op de wachtlijst voor agressieregulatie-therapie. Natuurlijk blijven er problemen rondom alcoholgebruik, blowen en psychische problematiek. Maar inmiddels is wel de juiste aansluiting gevonden met de coach en Novadic Kentron. Het hele netwerk heeft vertrouwen in de toekomst van Thomas, ze zien positieve veranderingen. Ook binnen het gezin (moeder, stiefvader en zus) loopt het contact beter. Het gezin is geholpen met wat formulierwerk (kwijtschelding, schulden) en de moeder van Thomas is ter ontspanning gaan puzzelen, waar inmiddels iedereen een positieve rol in speelt. Dit is een bindende factor geworden in het gezin. De AJID-medewerker volgt het gezin nog een kleine maand en gaat het traject dan afsluiten. Er is vertrouwen dat de begeleiding goed is en blijft. De AJID-medewerker blijft daarnaast nog even betrokken bij het gezin, omdat ook dochter een hulpvraag heeft, die vanuit het Jongeren Inloop Punt kan worden opgepakt.

We haken niet af als het tegenzit en blijven de jongere motiveren om door te zetten.